

Motion till riksdagen 2019/20:2287

av **Thomas Hammarberg (S)**

Nationell plan mot sexuella övergrepp mot barn

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en nationell plan för att förhindra sexuella övergrepp på barn och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Forskning visar att omkring en femtedel av alla barn i vårt land utsätts för sexuella övergrepp. En stor andelen övergreppen sker via nätet. Allmänna Barnhuset påvisar att dessa övergrepp skapar ett stort lidande för de som utsätts, och risken för ohälsa och psykosociala problem ökar.

Föräldrar, syskon, släktingar och vänner påverkas också starkt. Sexuella övergrepp medför dessutom stora kostnader för samhället, till exempel för socialtjänsten, hälso- och sjukvården, skolan och rättssystemet.

Barnkonventionen slår fast att varje barn har rätt att skyddas mot sexuella övergrepp och mot att utnyttjas i prostitution och pornografi. Trots det lyckas vi inte skydda varje barn. Varje enskilt barn som utsätts för sexuella övergrepp innebär ett allvarligt misslyckande.

Barn som utsätts behöver identifieras och ska erbjudas skydd, upprättelse och rehabilitering. Samhällets ansträngningar att förebygga övergreppen måste intensifieras.

Många av offren känner skam över vad som hänt, vilket försvårar arbetet att identifiera dem som drabbats. Men klart är att de behöver hjälp och kan få undsättning och stöd om samhället är rustat att ta detta problem på verkligt allvar. Här är skolhälsovården av stor betydelse.

De förebyggande insatserna måste bygga på kunskaper och fakta. Den forskning som bedrivits på bland andra Linköpings och Lunds universitet har varit viktig och kartlagt mönstret i denna typ av övergrepp.

Forskning har visat att så kallad nätgromning – vuxnas kontakt med barn via nätet i sexuellt syfte – kan vara lika nedbrytande för offren som andra typer övergrepp. Vetskapen att ens nakna kropp kan spridas över nätet i stor omfattning och för längre tider kan i sig vara svårt traumatiserande.

Till denna bild hör också det faktum att förövare själva kan vara minderåriga, en aspekt som också måste hanteras med insikt.

Viktiga insatser görs naturligtvis av lokala och regionala myndigheter liksom av akademien och de ideella organisationerna. Men problemet är omfattande och vid ett seminarium i riksdagshuset 25 september 2019 efterlystes en nationell plan för det fortsatta arbetet. Den skulle bland annat precisera åtgärder för att säkerställa att övergreppsmaterial på nätet togs ned och säkerställa att skolan har stöd för en kompetent undervisning om detta problem.

Den nationella planen för genomförande av FN:s barnkonvention har varit av stor betydelse för att främja barns rättigheter i stort. Vad som här efterlyses är en kompletterande plan för att konkret ge vägledning för arbetet att sätta stopp för de sexuella övergreppen mot minderåriga.

Thomas Hammarberg (S)